

SRG Přírodní škola, o. p. s.

Beatlemánie

(Jak se chystá výstava)

Studenti: Vojtěch Nedbal a David Kubec
Odborný konzultant: Vít Novotný
Datum odevzdání: 7.11.2010

Původní záměr praktické maturity: Jak spojit zeměpis a hudební výchovu?

Záměr:

Vytvořit interaktivní mapu (Frontpage či jiný program). Na této mapě by byly vybrány důležité a odlišné body v různých částech světa. Tyto body by se lišily jak svou zeměpisnou polohou, tak hudební kulturou. Ke každému bodu by byly zpracovány obecně-zeměpisné vlastnosti a pokud možno co nejvíce zajímavosti (se zaměřením na hudební kulturu – folklórní hudba). Zároveň by byly vytvořeny aktivity, které by podporovaly učitele HV, ve vyzkoušení si hudby k jednotlivým bodům.

Cíle:

1. pomůcka pro učitele zeměpisu a hudební výchovy - aktivity
2. oživit a obohatit hodinu hudební výchovy a zeměpisu
3. nabídka metodickým portálům hudební výchovy

Výstupy:

Hudební nauka

Teorie:

- porovnání kultury ve vybraných regionech

Praxe:

- Praktická stránka – aktivity použitelné v hodinách HV, tvoření nástrojů a jejich použití při napodobení regionální hudby i se zpěvem
- Pokus o získání folklórní hudby – poslechové ukázky hudby (fotodokumentace)

Zeměpis

- Porovnání zeměpisných zajímavostí
- Interaktivní mapa
- Výběr regionů (převažující trend; nebo zajímavý)

Rozdělení práce:

Vojta

1. geografická práce – výběr regionů – dvě africké (rozdíly na J a S); převažující trend; nebo zajímavý
2. grafická práce (mapa, text)
3. vytvoření interaktivní mapy

David

1. sběr dat – muzeum hudby, knihovna
2. aktivity – noty, slova, výroba nástrojů, kultura – naučit tanec, kroje – pokus o výrobu, africké masky, výroba nástrojů – buben
3. folklórní hudba – eskymáci, černoši, muslimská hudba, židovská, Indie, Čína, Amerika – indiáni, Japonsko, ruská hudba
4. spolupráce s Českým rozhlasem – hudební cestopis

Popis regionu na ukázkou:

Několik fotografií charakterizujících místní poměry.

Obecný popis folklórní a zeměpisný.

Aktivity – odkaz

Srovnat s: výběr ze seznamu regionů.

V rámci naší práce jsme se dozvěděli mnoho zajímavého z oblasti výstavnictví. Získat tolik informací by se nám nepodařilo bez značné pomoci odborníků.

Děkujeme tímto zvláště Veronice Seidlové a Martinovi Musilovi z Českého muzea hudby (dále jen ČMH) za jejich trpělivost. Za odborné vedení děkujeme i našemu panu učiteli Vítku Novotnému z gymnázia Přírodní škola.

Prohlašujeme, že tuto práci jsme vypracovali samostatně a pouze s použitou literaturou uvedenou v seznamu na konci práce.

V Praze dne: _____ 2010

Vojtěch Nedbal

David Kubec

Obsah

PŮVODNÍ ZÁMĚR PRAKTICKÉ MATURITY: JAK SPOJIT ZEMĚPIS A HUDEBNÍ VÝCHOVU	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
OBSAH	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PŘEDMLUVA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ÚVOD	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
CÍLE	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
METODY	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

A) VÝSTAVA BEATLEMÁNIE A JEJÍ DOPLNĚNÍ **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

1 JAK SE CHYSTALA VÝSTAVA ANEB REŠERŠE ROZHOVORŮ S PRACOVNÍKY ČMH	Error! Bookmark not defined.
2 O PROPAGACI VÝSTAVY MUZEEM HUDBY	Error! Bookmark not defined.
3 NAŠE POMOC PROPAGACI VÝSTAVY	Error! Bookmark not defined.
4 NAŠE POMOC K ZATRAKTIVNĚNÍ VÝSTAVY ...	Error! Bookmark not defined.
4.1 PRACOVNÍ LIST	Error! Bookmark not defined.
4.2 ROVNÁNÍ KARET	Error! Bookmark not defined.
4.3 POZNÁŠ PÍSEŇ	Error! Bookmark not defined.
4.4 ROZLUŠTI ZÁHADU	Error! Bookmark not defined.

B) ZPROSTŘEDKOVÁNÍ VÝSTAVY STUDENTŮM PŘÍRODNÍ ŠKOLY **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

5 EXKURZE PŘÍRODNÍ ŠKOLY NA VÝSTAVU BEATLEMÁNIE	Error! Bookmark not defined.
5.1 ŠETŘENÍ MEZI STUDENTY O POVĚDOMÍ O THE BEATLES	Error! Bookmark not defined.
5.2 PRACOVNÍ LIST	Error! Bookmark not defined.
5.3 HRY A SOUTĚŽE	Error! Bookmark not defined.
5.4 SCÉNKY	Error! Bookmark not defined.
6 ZPĚTNÁ VAZBA NA EXKURZI PŘÍRODNÍ ŠKOLY V ČMH	Error! Bookmark not defined.
6.1 ZPĚTNÁ VAZBA OD STUDENTŮ	Error! Bookmark not defined.
6.2 ZPĚTNÁ VAZBA OD UČITELŮ	Error! Bookmark not defined.
6.3 ZPĚTNÁ VAZBA OD PRACOVNÍKŮ ČMH...	Error! Bookmark not defined.

C) ZKUŠENOSTI A ZNALOSTI NABYTÉ DÍKY SPOLUPRÁCI S ČMH..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

7 HISTORIE THE BEATLES	Error! Bookmark not defined.
7.1 VZNIK SKUPINY THE BEATLES 1960-1970	Error! Bookmark not defined.
7.2 OBSAZENÍ THE BEATLES	Error! Bookmark not defined.
7.3 THE BEATLES A BYZNYS	Error! Bookmark not defined.
7.4 ROZPAD THE BEATLES A SÓLOVÉ DRÁHY JEDNOTLIVÝCH ČLENŮ	Error! Bookmark not defined.
8 MÁNIČKY ANEB THE BEATLES STYL PO ČESKU	Error! Bookmark not defined.
9 HIPPIES	Error! Bookmark not defined.
9.1 HIPPIES VE SVĚTĚ	Error! Bookmark not defined.

9.2 HIPPIES V ČSSR.....	Error! Bookmark not defined.
10 LENNONOVA ZEĎ.....	Error! Bookmark not defined.
11 JAK SE DĚLÁ VÝSTAVA ANEB KAPITOLA Z TEORIE VÝSTAVNICTVÍ	
Error! Bookmark not defined.	
ZÁVĚR.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Motto:

„Tetinka říkala: Ach, to je všechno pěkné, ale neužijete se tím. Nejdříve dostudujte, hoši. A pak si můžete hrát na ty vaše bandža. Škola musí být přednější...”

John Lennon

Předmluva

Co se vám první vybaví, když se řekne The Beatles? Asi spousta veselých rozmanitých písniček. Možná boj za svobodu, změna světového názoru, protesty proti válkám např. ve Vietnamu. Jména jako jsou John Lennon, Paul McCartney, George Harrison či Ringo Starr. Starším z vás se zřejmě vybaví i přímé vzpomínky na The Beatles. Někteří můžete mít dodnes na půdě schovaný deníček správného „beatlemaniaka“. Koncerty s tisíci fanoušků a spousty a spousty dalších asociací.

Být příznivcem The Beatles neznamenal před několika desítkami let jen být fandou hudební skupiny. Vyjadřovalo to i celkový postoj k životu a tehdejší politice. Zdůrazňovalo to určitou rebelii, protest a nespokojenost s režimem. Odhalit „beatlemaniaka“ nebylo těžké. Dlouhé vlasy, vousy, hippies oblečení jsou nejvýraznějšími prvky správného rebela a bojovníka za svobodu.

Věhlas celé hudební skupiny The Beatles je rozšířen snad po celém světě. Některé písně se dokonce staly hymnami mírových hnutí.

Úvod

V ČMH jsme se poprvé objevili se záměrem získat materiály týkající se etnické hudby. V ČMH jsme se dozvěděli, že výstava na téma Etnická hudba skončila před několika měsíci. ČMH nám nabídlo podíl na spolupráci při přípravě a propagaci nově vznikající výstavy s názvem Beatlemánie.

Skupině The Beatles byla nedávno v Českém muzeu hudby v Praze otevřena nová výstava. Ta má přibližně po 50 letech připomenout slávu Brouků. Výstava dostala příznačný název „Beatlemánie“.

V této práci jsme se pokusili vypátrat co nejvíce informací o tom, jak se tak velká výstava připravuje. Dozvěděli jsme se mnoho nového i obecně z oborů výstavnictví a muzejnictví. Když dnes uvidíme reklamu na novou výstavu, dokážeme si lépe představit, co práce za reklamním plakátem stojí. Kolik času a úsilí museli organizátoři vynaložit na přípravu dané výstavy. Víme, že ta je výsledkem několikaměsíční, ale často i několikaleté práce přípravného týmu.

Naši práci jsme chtěli vzdát hold všem těm, které na výstavách neuvidíme, ale bez kterých by žádná výstava nikdy nevznikla. Tyto týmy většinou zůstávají veřejnosti skryté. Jedinou odměnou je jim vysoká návštěvnost uspořádané výstavy.

Abychom nezůstali stát stranou, pokusili jsme se i my přispět svou rukou k dílu, a tak pomoci propagaci výstavy o The Beatles. Doufáme, že se nám to alespoň částečně podařilo.

Cíle

A) Výstava Beatlemánie a její doplnění

- provést rozhovory s organizátory výstavy
- pomoc s propagací výstavy
- provést šetření mezi mladeží s cílem zjistit, jaké je jejich povědomí o The Beatles
- vytvořit pro návštěvníky doprovodný program k prohlídce výstavy ve formě soutěží a pracovního listu a poskytnout tyto materiály Českému muzeu hudby

B) Zprostředkování výstavy Beatlemánie studentům Přírodní školy

- připravit a provést studenty Přírodní školy výstavou Beatlemánie
- vytvořit zpěvníček pro potřeby Přírodní školy¹

C) Zkušenosti a znalosti nabyté díky spolupráci s ČMH

- navázat spolupráci s Českým muzeem hudby
- získat obecné informace o organizování výstav
- prohloubit vlastní znalosti o The Beatles

¹ Tato část nebyla dokončena do data odevzdání, proto se o ní dále tato práce nezmiňuje. Odpovědnost za tuto část nese David Kubec.

Metody

A) Metody použité pro propagaci a zatraktivnění prohlídky výstavy

- dotazníkové šetření o obecném povědomí o The Beatles
- vyhodnocení dotazníkového šetření
- na základě výsledků dotazníkového šetření sestavení pracovního listu pro návštěvníky výstavy
- osobní rozdávání pozvánek a zveřejňování plakátků propagujících výstavu
- vytvoření soutěží na téma The Beatles pro návštěvníky výstavy

B) Metody použité pro zprostředkování výstavy Beatlemánie studentům Přírodní školy

- příprava a realizace exkurze pro studenty Přírodní školy
- ověření funkčnosti pracovního listu a soutěží na studentech Přírodní školy
- získání informací o kvalitě připraveného programu formou písemné zpětné vazby
- vytvoření zpěvníčku pro potřeby Přírodní školy

C) Metody použité pro získání zkušeností a znalostí z oboru výstavnictví

- studium materiálů o výstavnictví
- nahlížení do projektové dokumentace výstavy
- provedení a rešerše rozhovorů s organizátory výstavy
- fotodokumentace výstavy (výběr fotografií viz příloha č. 1)
- účast na provozní poradě organizátorů výstavy

A) Výstava Beatlemánie a její doplnění

1 Jak se chystala výstava aneb Rešerše rozhovorů s pracovníky ČMH

(Vojtěch Nedbal)

Cílem bylo dozvědět se co nejvíce informací o historii přípravy výstavy Beatlemánie. Pro tyto účely proběhly rozhovory se dvěma pracovníky Českého muzea. První z dotazovaných byla kurátorka výstavy Veronika Seidlová. Druhou dotazovanou osobou byl Martin Musil z Oddělení hudebních nástrojů. Oba dva podepsali informovaný souhlas na použití přepisu rozhovoru (příloha č. 2). Jeho součástí byl závazek, že rozhovor bude publikován a použit pouze pro účely práce v rámci praktické maturity. Rozhovory se uskutečnily během června 2010, tedy asi tři týdny po zahájení výstavy.

Od obou dotazovaných se podařilo získat řadu zajímavých informací o tom, jak se výstava chystala.

První okruh otázek (seznam otázek se nachází v příloze č. 3) se týkal stanovení námětu výstavy. S nápadem na The Beatles téma přišel generální ředitel Národního muzea v Praze Michal Lukeš a ředitelka Českého muzea hudby Dagmar Fialová. Oba byli vedeni snahou přilákat do Muzea hudby nový okruh návštěvníků. Toto muzeum doposud pořádalo výstavy především z oblasti klasické hudby. Ale ve sbírkách muzea se nachází i velké množství materiálů z okruhu hudby populární. Téma The Beatles bylo vybráno záměrně, protože světová Beatlemánie šedesátých let zasáhla silně i naši republiku.

Zpracováním námětu výstavy byla pověřena Veronika Seidlová z Centra pro dokumentaci populární hudby a nových médií při Českém muzeu hudby. V jejím nejužším týmu figurovali ředitelka muzea Dagmar Fialová jako hlavní komisařka výstavy; produkční výstavy Taťána Součková a jejich kolega Martin Musil. Kompletní seznam hlavních spolupracovníků je uveden v příloze (viz příloha č. 4). Společně zpracovali a sepsali námět, stanovili cílovou skupinu návštěvníků, rozpracovali obsah výstavy, vytyčili základní termíny pro průběh přípravy a sestavili přibližný návrh rozpočtu.

Z Českého muzea hudby putoval námět Beatlemánie spolu s dalšími sedmi náměty výstavní radě Národního muzea. Úkolem rady bylo vybrat jedno z navržených témat. Zvítězilo téma The Beatles, a tak dva roky před zahájením výstavy se přípravy rozběhly naplno.

Organizátoři začali oslovovat externí odborníky. Muselo se uspořádat výběrové řízení na hlavního architekta výstavy. Veronika Seidlová říká: „Asi deset architektů se přihlásilo

do výběrového řízení a poslali nám svoje návrhy a my jsme pak z nich anonymně vybírali. Byla sestavena speciální komise deseti lidí a ti pak vybrali architekta.“ Podobně byl vybrán i grafik. Tomu bylo třeba dodat obrazový materiál, aby mohl vymyslet jeho konkrétní ztvárnění a zobrazení. Tak se začal rýsovat podrobný plán a design výstavy.

Bylo třeba domluvit, co přesně má výstava obsahovat. Veronika Seidlová obsah výstavy načrtla takto: *„Jak se mládež bavila v 60. letech; Klub byl náš chrám; gramofony, magnetofony, mejdany; Beatlemánie a byznys; hippies; výběr hudby a video nahrávek, fotek...“* Takto rozpracovanému námětu se říká libreto. Byla zahájena příprava doprovodných textů na jednotlivé panely.

V konečném součtu přiložily ruku k dílu desítky rukou. Půl roku před vernisáží začala samotná realizace výstavy podle konkrétních plánů architektů a grafiků.

Kurátoři se snažili získat co nejvíce zajímavých exponátů. Obrátili se proto na soukromé sběratele. Sběratelů se našlo mnoho, ale zapůjčení exponátů se ne vždy podařilo. Naopak se zase stalo, že jeden sběratel upozornil kurátora na dalšího sběratele, a tak se soupis navržených exponátů pro výstavu neustále měnil. Další část exponátů byla zapůjčena z institucí, například z jiných muzeí nejen v České republice (Technické muzeum v Brně, Umělecko-průmyslové muzeum v Praze), ale i ze zahraničí (The Beatles Story Liverpool).

Kurátoři předkládali architektovi jednotlivé výstavní exponáty (seznam nejzajímavějších exponátů je uveden v příloze č. 5) a architekt pro každý z nich musel najít vhodné umístění (ukázka z projektové dokumentace v příloze č. 6). Tím, že se seznam exponátů neustále měnil, musel architekt prokázat maximální flexibilitu, aby se mu ve výsledku podařilo umístit exponáty, dokumenty a jiné tvůrčí prvky v rámci výstavy logicky za sebou.

Aby se podařilo vše zkoordinovat, bylo třeba neustále se scházet a diskutovat jednotlivé dílčí kroky podle aktuálního stavu. K tomu sloužily pravidelné páteční porady. Na jednu z nich jsme byli přizváni (její stručný zápis se nachází v příloze č. 7).

Celá realizace výstavy vyžaduje velké množství administrativní práce. Je třeba vyřizovat objednávky, hledat nejlepší či cenově nejvýhodnější elektroniku (poměr cena a výkon), sepisovat smlouvy na zapůjčení exponátů atd.

Je zřejmé, že velmi důležitou součástí výstavy je i její financování. Například sběratelé museli být ochotni zapůjčit muzeu své exponáty bez nároku na honorář, neboť rozpočet výstavy byl omezený. Muzeum má totiž status organizace zřizované Ministerstvem kultury České republiky. Dozvěděli jsme se, že rozpočet jedné výstavy se obvykle pohybuje v řádu jednotek milionů. Konkrétně tato výstava byla nakonec realizována za pouhou pětinu původně předpokládané ceny. To realizátory donutilo ustoupit od některých návrhů. Martin Musil říká: *„Já jsem v rámci interaktivních prvků trošku postrádal to, že nebyl dostatek peněz na to, aby tady byl multi-touch. Multi-touch je zařízení, kde je možné dotýkat*

se na více bodech najednou. To vytváří zajímavý, sympatický a hravý prostor.“ Organizátorům se podařilo získat sponzorsky některé dílčí služby pro výstavu, například CARGO PARTNER za účasti novinářů přepravil zdarma voskové figuríny z Liverpoolu nebo jeden hotel poskytl ubytování bývalému bubeníkovi The Beatles Petu Bestovi (seznam partnerů výstavy je uveden v příloze č. 8).

Zajímavá je i oblast propagace celé výstavy. Národní muzeum, jehož je České muzeum hudby nedílnou součástí, má svoje propagační oddělení, které se stará spíše o propagaci stálých expozic. Dostat do povědomí veřejnosti informace o konkrétní aktuální výstavě v nějakém muzeu je práce kurátorů dané výstavy. Ti musí dodávat propagačnímu oddělení Národního muzea tiskové zprávy o aktualitách, informace o doprovodných akcích, pozvánky, upoutávky apod. Propagační oddělení muzea pak pomáhá se zveřejněním těchto informací, zve novináře a média na chystané tiskové konference a zajímavé programy výstavy. Návrhy plakátů, letáků a pozvánek pro propagaci dodávají týmy grafiků.

Organizátoři výstavy musí pamatovat i na dodržování zákona o autorských právech. Všechna autorská práva, která získají, se většinou vztahují konkrétně k dané výstavě. S jednotlivými fotografiemi, nahrávkami apod. se mimo výstavu již dále nesmí pracovat. Veronika Seidlová nám k tomu řekla: *„Národní muzeum si zaplatilo a smluvně ošetřilo autorská práva na texty. Dále existují autorská práva na dílo grafika. Ta byla dost náročná. Museli jsme i u každé malé fotky tato práva domlouvat. Některé fotky jsme koupili za nemalé obnosy. Ale když jsme tu fotku nějakým způsobem upravili v rámci intencí autorského zákona, tak bylo možné tyto fotky do určité míry použít.* (pozn. autorů: bez placení každé fotografie). *Audio nahrávky jsou ošetřeny přes tzv. OSU a video se ošetřuje přes INTERGRAM.“*

Po skončení výstavy čeká organizátory její deinstalace. Musí v co nejkratší době, tedy v řádu dnů nejvýše týdnů, vrátit jednotlivé exponáty zapůjčené odjinud. Objekty a panely vyrobené přímo pro výstavu je třeba uložit do depozitáře.

Teprve po nahlédnutí do zákulisí přípravy výstavy se ukázalo, kolik práce taková příprava obnáší. Je to opravdu obdivuhodné.

2 O propagaci výstavy Muzeem hudby

(Vojtěch Nedbal)

Hlavní město Praha každoročně pořádá v rámci kulturního vyžití velké množství výstav. Ne všechny výstavy jsou přitom finančně rentabilní. Někdy je pro pořadatele a organizátory výstavy jedinou odměnou dostatečný ohlas mezi návštěvníky. K tomu slouží nejrůznější doprovodné programy. Jednou z takových výstav, která se snaží o maximální návštěvnost je i probíhající Beatlemánie.

Kurátorka výstavy Veronika Seidlová se svými spolupracovníky zvolila v rámci doprovodných programů celou řadu lákadel, z nichž některá se dočkala zajímavých reakcí v médiích. Kromě reklamy v médiích například na ČT 24, v Českém rozhlase či Lidových novinách propagují organizátoři výstavu také na plakátovacích plochách. Takový reklamní plakát (viz příloha č. 9) visí kupříkladu v prostorách Hlavního nádraží. Dalším lákadlem je pořádání koncertů přímo v Českém muzeu hudby. Nejvýznamnějším koncertem se stal koncert bývalého bubeníka The Beatles Peta Besta. O tomto koncertu se prostřednictvím TV Nova vyjádřil generální ředitel Národního muzea Michal Lukeš: „*Dlouho očekávaný koncert Peta Besta je historickou událostí, která podtrhuje význam výstavy*“.²

Kromě koncertů láká České muzeum hudby své návštěvníky i na řadu zajímavých exponátů. „*Jedná se o mimořádnou zápujčku devíti předmětů, od rukopisných poznámek Johna Lennona přes nejcennější věc – oblíbenou semišovou bundu – až po stříbrnou sadu hřebene a kartáče. Výjimečnost spočívá v tom, že věci byly uloženy v depozitáři Hard Rocku a normálně nejsou běžně vystavovány. Takto koncipovaná expozice je poprvé a rovněž poprvé se semišová bunda ocitla na evropské půdě.*“³ Takto komentovala zajímavé exponáty komisařka výstavy Veronika Seidlová v rozhovoru pro Studio 6 ČT 24.

Asi nejzajímavější bylo uspořádání retro-happeningu u Lennnovy zdi na Malé Straně.⁴ Příznivci The Beatles si zde připomněli podobný zásah, který zde proběhl v roce 1984: „*Podobný zásah, už jako fraška, se opakoval před otevřením výstavy Beatlemánie, která je hlavním lákadlem Českého muzea hudby v Karmelitské ulici. Byl tak reálný, že příslušníci VB přímo na místě ostříhali jednoho máničku, jinak zaměstnance muzea, který se dokonce podílel na tvorbě hudební části výstavy.*“⁵

² 30. 6. 2010; <http://tn.nova.cz/zpravy/hudba/bubenik-pete-best-zahral-v-praze-nejvetsi-hity-od-beatles.html>

³ 21. 7. 2010; <http://www.ct24.cz/kultura/96347-beatlemanie-rozsirena-o-veci-johna-lennona/>

⁴ 2. 6. 2010; <http://www.beatlemanie.cz/index.php/cs/foto-gallery/57-press-conference>

⁵ 3. 6. 2010; http://www.praha.eu/jnp/cz/home/zabava/muzea_a_vystavy/beatlemanii_predchazela_bitka_s.html

3 Naše pomoc propagaci výstavy

(Vojtěch Nedbal)

V generaci dnešních padesátníků asi těžko objevíme někoho, koho by fenomén The Beatles nezasáhl. Je to již několik desítek let, kdy byli Brouci na vrcholu.

Výstava Beatlemánie však probíhá nyní. Ví ještě někdo z dnešní mládeže, co The Beatles pro tehdejší mladé lidi znamenali? Mělo úsilí organizátorů výstavy smysl? Nepomohla výstava jen pamětníkům zavzpomínat si na své mládí? Nebo The Beatles oslovuje mladé lidi i dnes?

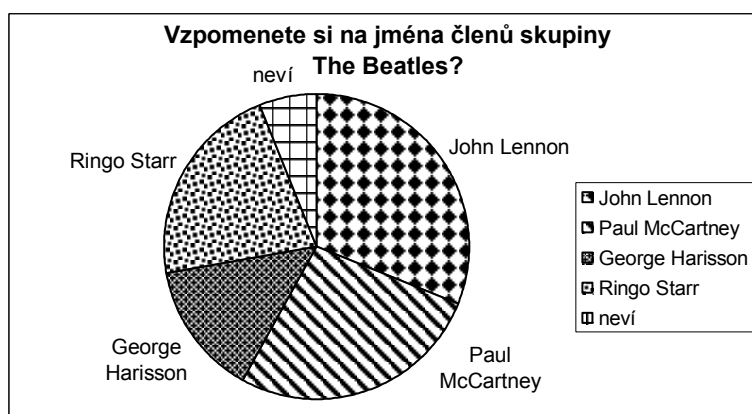
Aby byl organizátorům výstavy splacen dluh za jejich úsilí při přípravě výstavy, proběhlo šetření mezi našimi vrstevníky s cílem zjistit, jaké je povědomí dnešní mládeže o skupině The Beatles. Všechny podrobné tabulky jsou umístěny v přílohách (přílohy č.10 - tabulky č.1 až 8). Pro se zvýšení informovanosti o probíhající výstavě, dostal každý v rámci průzkumu též pozvánku na výstavu.

Cílovou skupinou šetření bylo 125 respondentů ve věku od 14 do 25 let. Asi třetinu (28%) jich tvořili studenti našeho gymnázia Přírodní škola a 72% pak účastníci letního křesťanského tábora Jump 2010.

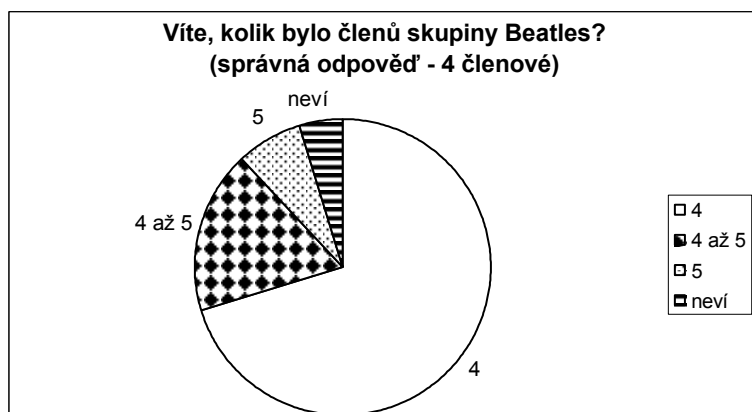
Z celkového počtu oslovených bylo 67 chlapců a 58 dívek. Rozdělení na pohlaví bylo čistě náhodné. Průzkumu se účastnil každý, kdo byl ochoten odpovídat. Zcela náhodou jsou obě skupiny celkem vyrovnané.

Účastníci Jumpu pocházeli z různých koutů České republiky. Nejvyšší zastoupení měla kraj Praha (19), dále Středočeský kraj (5) a další české kraje (42). Na Moravě bylo nejvíce respondentů z Brna a okolí, tj. Jihomoravský kraj (10) a zbytek pocházel z dalších moravských krajů (14). Skupina studentů z gymnázia Přírodní škola pochází převážně z Prahy a Středočeského kraje.

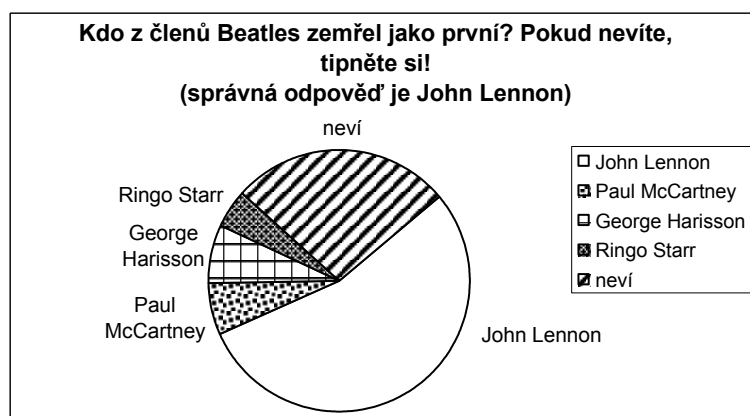
Jádrem průzkumu bylo zjistit, zda dnešní mládež má obecné povědomí o The Beatles. Proto jsme kladli otázky, zda respondenti tuší, kolik bylo členů skupiny The Beatles, případně, zda si vybaví jméno některého z nich. 88 respondentů z obou skupin správně zodpovědělo, že skupinu The Beatles tvořily čtyři hudebníci. 22 dotazovaných si myslelo, že skupina je složena ze 4 až 5 hráčů a 9 lidí tipovalo složení v počtu 5 Brouků. Pouze 6 lidí si počet „Beatlesáků“ nevybavilo vůbec.

Z dalších výsledků vyplynulo, že nejznámějším Broukem je John Lennon. Vzpomnělo si na něj celkem 85 respondentů. Další jména následovala v tomto pořadí: Paul McCartney (74), Ringo Starr (59), George Harrison (39). Jmenovitě žádného Brouka si nevybavilo 17 respondentů.

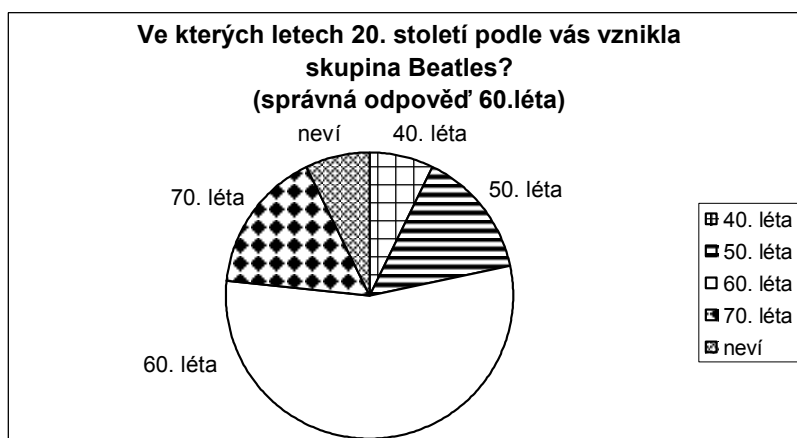

Při pátrání po jednotlivých představitelích Brouků jsme obtížnou otázkou zjišťovali, zda respondenti tuší, který člen skupiny zemřel jako první. Správnou odpověď vědělo 64 z 125 respondentů.

Když měli naši vrstevníci vyjmenovat alespoň tři názvy písní od The Beatles, ukázalo se, že mezi nejoblíbenější patří asi 25 titulů, které se v různých kombinacích objevovaly v odpovědích účastníků šetření. Nejznámější písní je bezesporu Yesterday (tu určilo 55 lidí). Na druhém místě skončila Yellow Submarine (40) a na třetím Let It Be (24). Velmi často se objevovaly Help! (20), Imagine (19), Hey Jude (13), A Hard Day (12) a Tell Me Why (10). Ojediněle byly uváděny Michelle, Twist and Shout a mnoho dalších.

V další otázce jsme pátrali po tom, zda respondenti dokážou The Beatles časově zařadit. Měli možnost rozptylu 10 let. Ukázalo se, že správně odpověděla více jak polovina respondentů.

Zajímavé odpovědi jsme získali v otázce, kdy účastníci odhadovali, kolik živých představení dokázala skupina The Beatles sehrát od svého počátku přes vrchol své kariéry až k rozpadu. Správnou odpovědí bylo 1 400 koncertů. Odpovědi nás překvapily, neboť byly často velice nadhodnocené. Správnou odpověď určili pouze 4 lidé.

Jednou z otázek jsme zjišťovali, zda se vůbec dnešní mládeži hudba The Beatles líbí nebo jestli jsou v popředí jejich zájmu nové a moderní současné hudební skupiny. Dospěli jsme k závěru, že hudba The Beatles je stále živá, protože 102 respondentům (81,6%) se hudba líbila. 3 (2,4%) z nich se nedokázali rozhodnout a odpověděli ano i ne. Jen 20 (16%) respondentů odpovědělo ne či nevím. Dozvěděli jsme se, že na hudbě The Beatles se dnešní mládeži líbí, že je melodická, harmonická, rytmická, chytlavá, nadčasová, originální, osobitá, pohodová, rozmanitá, srozumitelná, veselá, živá, má jednoduché harmonie, že přinesla do světové hudby nový styl, že každá skladba je jiná a nejsou všechny na jedno brdo. Někteří mladí znají hudbu The Beatles již od malička, neboť ji poslouchá jejich tatínk. Jen malou část našich respondentů hudba The Beatles neoslovuje. Ti vyjadřovali nelibost s tím, že je hudba této skupiny je zastaralá.

Na závěr jsme každému z účastníků šetření prozradili správné odpovědi a dali jsme mu pozvánku na výstavu. Doufáme, že jsme tak přispěli propagaci výstavy nejen v našem hlavním městě, ale i v rámci celé ČR.

Šetřením se mělo prověřit, zda má výstava připomínající události padesát let staré nějaký smysl. Zjišťovali jsme, zda může tato výstava zaujmout rodiče i jejich děti.

Domníváme se, že výstava svůj účel splnila. Když jsme pobývali na výstavě, zaznamenali jsme, jak rodiče nadšeně vypráví svým dětem „Jé, to si vlastně pamatuju...“, „Já jsem také psal na Lennonovu zeď...“, „Tuhle písničku, tu jsme v partě poslouchali pořád dokola.“

4 Naše pomoc k zatraktivnění výstavy

(Vojtěch Nedbal)

Abychom zaujali především mladší návštěvníky výstavy, vytvořili jsme pro ně pracovní list (viz příloha č. 11) a několik soutěží a her (viz příloha č. 13 až 15). Všechny připravené nápady jsme poskytli Českému muzeu hudby, aby je mohli nabízet jako doprovodný program k výstavě.

4.1 Pracovní list

Jak použít pracovní list

Pracovní list slouží návštěvníkům výstavy k tomu, aby se dozvěděli více informací o The Beatles a o vlivu The Beatles na mládež 60. let. Pracovní list obsahuje 14 otázek. Jednotlivci či skupiny (soutěžní družstva) vyplňují odpovědi na otázky během prohlídky.

Na konci je možné pracovní list vhodit do slosovací krabice v ČMH.

Pomůcky:

Pro každého jednotlivce či skupinu vytištěný pracovní list. Pracovní list k výstavě je k dispozici v muzeu po předchozí domluvě s ČMH.

Časová náročnost:

60 min na vyplnění pracovního listu

Vyhodnocení:

Před ukončením výstavy proběhne v ČMH slosování pracovních listů. Výherci budou odměněni.

Správné řešení:

V této tabulce naleznete v levém sloupci číslo otázky, vprostřed správné odpovědi a vpravo bodové ohodnocení. Celkově je možno získat 42 b.

Číslo otázky	Správná odpověď	Body
1.	14 strunných drnkacích nástrojů	1
2.		4
3.	Levák - Paul McCartney	1
4.		4
5.	Název The Beatles vymyslel Stuart Sutcliffe	1
6.	Názvy skupiny The Beatles jsou tyto: The Quarrymen, Johny & The Moondogs, Beatala, Silver Beatles a The Beatles; názvy nemusí být za sebou seřazeny chronologicky	4
7.	26 podobizen Paula McCartneyho	1
8.	Sitar - 19 kolíků	1
9.	Studenti mohou získat až 4 body při dodržení počtu slov a smyslu věty	4
10.	Úhlopříčka televizoru 25 cm	1
11.	Za každé vyplněné okénko 1 bod	2
12.	Pořadí členů zleva doprava: John Lennon, Ringo Starr, Paul McCartney a George Harrison	4
13.	3 body za hesla hnutí hippies v angličtině (Tune in, Flower power, Make love, not war!) a 3 z hesla hnutí hippies v češtině (Nalad' se, Sila květin, Milujte se, neválejte!)	6
14.	Je možné získat až 8 bodů podle rozsahu, obsahu a originality básně	8

[illegible]

4.2 Rovnání karet

Pravidla hry:

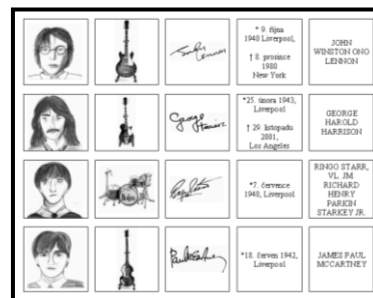
Rozdělte se do maximálně 3 družstev. Každé družstvo obdrží sadu 20 kartiček. Úkolem družstva je seřadit kartičky do 4 řádků po 5 obrázcích tak, aby se v každém řádku objevila pětice kartiček, které k sobě patří. V každém řádku tedy bude vedle každého z členů The Beatles vždy jeho podobizna, nástroj, na který hrál, podpis, datum narození (event. i smrti) a jméno.

Všetchna tři družstva začínají hrát ve stejný okamžik. V případě, že se již některé družstvo domnívá, že má správné řešení, zavolá instruktora. Ten zkontroluje správnost. Když kartičky nejsou seřazeny zcela správně upozorní instruktor soutěžící, že v řazení je chyba. Družstvo může pokračovat ve hře a zkusí si řazení opravit. Vyhrává družstvo, které bude mít jako první všechny karty správně seřazené.

Pomůcky:

20 zalaminovaných kartiček (20 x 20 cm) s podobiznami, jmény, nástroji, podpisy a daty narození (event. smrti) pro každé družstvo. 3 sady pomůcek jsou k zapůjčení po předchozí domluvě s ČMH.

Časová náročnost: 5 - 10 min

Správné řešení:

			* 9. října 1940 Liverpool, † 8. prosince 1980 New York	JOHN WINSTON ONO LENNON
			*25. února 1943, Liverpool † 29. listopadu 2001, Los Angeles	GEORGE HAROLD HARRISON
			*7. července 1940, Liverpool	RINGO STARR, VL. JM. RICHARD HENRY PARKIN STARKEY JR.
			*18. červen 1942, Liverpool	JAMES PAUL MCCARTNEY

Vyhodnocení:

Vyhrává skupina, která má jako první správný výsledek.

4.3 Poznáš píseň

Pravidla hry:

Účastníci (rozděleni do maximálně 3 družstev) si poslechnou 10 úryvků skladeb od skupiny The Beatles. Každé družstvo obdrží kartu s čísly od 1 do 10 a sadu 12 kartiček s názvy písní. Jejich úkolem je umístit kartičky vedle čísel tak, aby pořadí písniček odpovídalo pořadí přehrávaných úryvků. Dvě kartičky s názvy písniček přebudou.

Pomůcky:

CD (MP3) - přehrávač s nahrávkami písní a pro každé družstvo velká karta s čísly od 1-10 se sadou 12-ti malých kartiček s názvy písniček. 3 sady pomůcek a CD (MP3) - přehrávač s nahrávkami písní jsou k zapůjčení po předchozí domluvě s ČMH.

Časová náročnost: 10 min

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

A hard day's night	Help!
Yesterday	Misery
Yellow submarine	Twist and shout
Here comes the sun	Michelle
Ticket to ride	Blackbird
Honey pie	P.S. I love you

Správné řešení:

1. A Hard Day's Night
2. Help!
3. Yesterday
4. Yellow Submarine
5. Twist and Shout
6. Misery
7. Michelle
8. Ticket to Ride
9. Blackbird
10. Here Comes the Sun

Přebudou písničky „Honey Pie“ a „P.S. I Love You“, které v ukázkách vůbec nezazněly.

Vyhodnocení:

Vyhrává skupina, která určí správně nejvíce písniček. V případě shodného výsledku rozhoduje rychlost.

4.4 Rozlušti záhadu

Pravidla hry:

Tuto hru mohou hrát účastníci výstavy jako jednotlivci. Cílem je vyluštit citát o The Beatles. Každý hráč obdrží list, na kterém je zakódovaný citát a plánec rozmístění jednotlivých panelů v rámci prostoru muzea. Kódy určují jednotlivá písmena citátu tak, že písmeno znamená polohu panelu a číslo určuje pořadí písmenka, které je potřebné pro vylustění tajenky. Počítání písmen se týká pouze nadpisů na panelech. Na konci je možné pracovní list vhodit do slosovací krabice.

Pomůcky:

Papír velikosti A5 s plánkem výstavy a kódováním citátu pro každého návštěvníka.

Papír s šifrou citátu je k dispozici v ČMH po předchozí domluvě

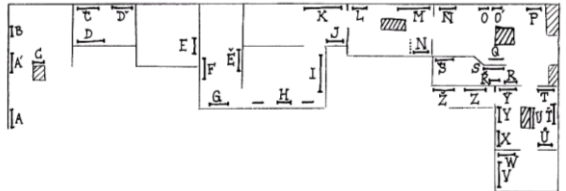
Vyhodnocení:

Před ukončením výstavy proběhne v ČMH slosování pracovních listů. Výherci budou odměněni.

PRACOVNÍ LIST KE HŘE - ROZLUŠTI ZÁHADU

Rozlušti, jak zní zašifrovaný citát o Beatles. Budeš se muset proběhnout podle plánu od jednoho TEXTOVÉHO panelu k druhému. V tabulce pod plínkem panelů najdeš kódy k jednotlivým písmenům citátu. Písmeno v tabulce znamená polohu panelu podle plánu a číslo určuje kolikáté písmeno na panelu hledáš pro vylustění tajenky!

Jméno: _____
Kontakt (tel., e-mail): _____

Č1	H5	I3	W1	N9	Ň6	Ď6	Z9	Ó2	G5	R4	G4	U9				
Ý1	Ů2	E6	R10	Ě5	Č2	A1	Q7	W9	Ó9	R1	K2	T8	V1	Š5	N2	P6

Na tento řádek napiš, jak zní CELÝ CITÁT:

Časová náročnost: 20 min

Správné řešení:

„Již mohu zemřít, viděla jsem Beatles!“

Č1	H5	I3
J	I	Ž

W1	N9	Ň6	Ď6
M	O	H	U

Z9	Ó2	G5	R4	G4	U9
Z	E	M	Ř	Í	T,

Ý1	Ů2	E6	R10	Ě5	Č2
V	I	D	Ě	L	A

A1	Q7	W9	Ó9
J	S	E	M

R1	K2	T8	V1	Š5	N2	P6
B	E	A	T	L	E	S!

Vyhodnocení:

Vyhrává ten, kdo podle kódů rozluští jako první správnou tajenku.

B) Zprostředkování výstavy studentům Přírodní školy

5 Exkurze Přírodní školy na výstavu Beatlemánie

(Vojtěch Nedbal a David Kubec)

V rámci školního střeďečního projektového dopoledne navštívila České muzeum hudby dne 6. 10. 2010 kvarta a kvinta z Přírodní školy. Program pro studenty byl předem přesně naplánován. O den dříve proběhlo na škole pro uvedené ročníky šetření pátrající po tom, co studenti vědí o Beatles a o výstavě. Šetření mělo za úkol nalákat studenty na exkurzi. Vyhodnocení šetření je uvedeno v kapitole č. 3.

Vlastní program v muzeu lze rozdělit do dvou oblastí. První část zahrnovala prohlídku výstavy a vyplňování pracovního listu (viz kapitola č. 4.1). Zde pracoval každý student samostatně. Na konci byly pracovní listy vyhodnoceny (bodové ohodnocení jednotlivých úkolů pracovního listu se nachází v příloze č. 11. Výherci obdrželi sladkou odměnu.

V druhé části programu byli studenti rozděleni na družstva po 3 – 5 členech. Družstva se zapojila do soutěží (viz kapitola č. 4). Výherci získali drobné dárkové předměty a sladkosti.

Na závěr se celá skupina studentů Přírodní školy vydala na Velkopřevorské náměstí do míst, kde se v době totality u Lennonovy zdi scházela pražská mládež. Zde proběhlo 9 krátkých scének (viz příloha č. 18) tématicky navazujících na Beatles a život v 60. letech 20. století.

5.1 Šetření mezi studenty o povědomí o The Beatles

(David Kubec a Vojtěch Nedbal)

Dne 5. 10. 2010 ve škole mezi studenty proběhlo podobné šetření jako u účastníků Jumpu 2010. Cílem opět bylo zjistit, jaké je povědomí mladších studentů Přírodní školy o hudební skupině The Beatles. Pan učitel Vít Novotný přidal do šetření několik otázek (v příloze č. 17). Těmito otázkami si chtěl ověřit, co si studenti zapamatovali z jeho loňské výuky, kdy si v hodinách o The Beatles povídali. Výsledky tohoto rozšířeného šetření jsme do celkové práce nezaznamenali a sloužili pouze pro potřeby školy.

5.2 Pracovní list

(Vojtěch Nedbal a David Kubec)

Jednou z hlavních náplní exkurze bylo vyplnění pracovního listu studenty Přírodní školy. Pro tento účel byl pracovní list určený návštěvníkům upraven pro potřeby studentů (viz příloha č. 11). Na studentech Přírodní školy jsme ověřovali, zda předpokládaný čas pro vyplnění pracovního listu je dostatečný, a jak jsou nezaujatým studentům jasné formulace otázek. Po vyplnění listů následovalo vyhodnocení (viz příloha č. 12). Pro větší objektivitu jsme se dohodli, že budeme výsledky hodnotit nezávisle na sobě oba dva - Vojtěch Nedbal a David Kubec. Následně jsme výsledky porovnali a sjednotili. Vyhodnocení jsme asi po týdnu prezentovali na každodenním ranním setkání před začátkem školy na tzv. společnáku. Výherce i všechny zúčastněné jsme odměnili.

Do vyplňování pracovních listů se každá třída zapojila jinak. V kvintě spíše převažovalo znudění studentů, odpovídající jejich pubertálnímu věku. Ale nelze paušalizovat. I v kvintě se našli tací, kteří se do práce zapojili s plným nasazením. Naproti tomu v kvartě se zapojili do vyplňování pracovního listu všichni s nadšením.

Ověřování kvality pracovního listu bylo úmyslně pouze orientační. Předem bylo jasné, že studenti nebudou mít dostatek času odpovědět podrobně na všechny otázky.

5.3 Hry a soutěže

(Vojtěch Nedbal)

Všechny soutěže, které jsme vytvořili a které jsme poskytli Českému muzeu hudby, byly vyzkoušeny se skupinou studentů Přírodní školy.

První hra *Rovnění karet* proběhla se studenty kvinty, kteří byli rozděleni čtyř skupinek po 4 - 5 hráčích. Hra byla záměrně zařazena až po prohlídce výstavy a po vyplnění pracovního listu. Studenti si tak mohli znovu ověřit, co si o The Beatles zapamatovali. Na počátku se rovnání většinou ujal jeden ze studentů. Postupně se do hry zapojovali všichni. Každý radil, až se celá skupina společně domluvila na konečném řešení. Kontrolou jsme dospěli k příjemnému zjištění, že hráči z naší prakticky nechybovali.

Druhá i třetí hra *Rozlušti záhadu* a *Poznáš píseň* byla vyzkoušena s kvartány. Hra *Rozlušti záhadu* byla určena jednotlivcům. Věkově mladší studenti kvarty si při luštění záhady užívali akční běhání od panelu k panelu. Výslednou tajenku nakonec odhalili všichni. Prvního a posledního studenta od sebe dělilo jen několik minut.

Na třetí a poslední hru *Poznáš píseň* byli studenti kvarty podobně jako v kvintě rozděleni do skupinek. Z CD-přehrávače jsme jim pouštěli kratičké ukázky písní a oni měli poznat,

jak se celá píseň jmenuje. Měli k dispozici 10 kartiček s předem nadepsanými názvy písniček. Počet názvů písniček byl totožný s počtem hudebních ukázek. Všechna družstva nás překvapila prakticky bezchybnými výsledky. To nás přivedlo na myšlenku hru ztížit. Původní počet deseti nahrávek jsme zachovali, ale přidali jsme dvě kartičky s názvy písní, které v hudebních ukázkách vůbec nezazněly. Tím jsme do budoucna předešli tomu, aby hráči názvy písniček určovali pouhou vylučovací metodou.

Muzeu hudby jsme všechny hry poskytli v konečné upravené verzi. Pro každou hru jsme dodali potřebný počet sad pomůcek, aby i příchozí studenti z jiných škol, mohli jednotlivé hry hrát po skupinkách. Muzeum se zavázalo informovat školy o našem doprovodném programu k výstavě, aby si učitelé předem mohli hry a vyplňování pracovního listu zařadit do programu exkurze. Pro výuku hudební výchovy jsme všechny materiály samozřejmě také dodali do archivu pomůcek Přírodní školy. Potěšilo nás, že zařazení her udělalo radost nejen studentům, ale i pracovníkům Muzea hudby.

5.4 Scénky

(David Kubec)

Po shlédnutí výstavy jsme se odebrali na Velkopřevorské náměstí. Na místě dostala každá skupinka kratičký scénář scénky (viz příloha č. 20), kterou mají po 5-ti minutové přípravě divadelně ztvárnit. I přes celkovou únavu po bohatém dopoledním programu byla divadélka ve většině případů celkem vydařená. Vtipné situace vyvolávali na tváři všech zúčastněných úsměv. Po dohodě s Českým muzeem hudby jsme organizátorům výstavy scénáře krátkých vystoupení neposkytli s odůvodněním časové náročnosti celého programu.

6 Zpětná vazba na exkurzi Přírodní školy v ČMH

(David Kubec a Vojtěch Nedbal)

Po absolvování celé exkurze i zakončení u Lennonovy zdi jsme požádali nejen studenty o vyplnění krátkého dotazníku (viz příloha č. 18). Jeho vyhodnocením jsme zjišťovali, co se studentům nejvíce líbilo a zároveň jsme se chtěli poučit z případných chyb, které studenti objevili.

Tečkou za celým dopolednem bylo získání zpětné vazby od studentů od učitelů od Muzea. Anonymně jsme zjišťovali, co se studentům, učitelům a pracovníkům muzea líbilo nejvíce a co nejméně.

6.1 Zpětná vazba od studentů

Tečkou za celým dopolednem v Muzeu hudby bylo získání zpětné vazby od studentů Přírodní školy. Studenti dostali malý dotazník pátrající po tom, co je nejvíce a nejméně zaujalo v pracovním listě, která soutěž byla nejzábavnější, a která je naopak nejméně bavila, jaký exponát je nejvíce zaujal a proč. Posledním dotazem jsme zjišťovali, která scénka připadala studentům nejzdařilejší.

Zjistili jsme, že studenty z pracovního listu nejvíce zaujalo zkoumání rukopisu jednotlivých členů skupiny The Beatles (otázka č. 2). Dále si studenti užili skládání básně o Beatles (ukázky uměleckých výtvorů jsou v příloze č. 19). Ojediněle některého ze studentů oslovilo sledování videa (otázka č. 9) a vymýšlení věty o 20 slovech nebo třeba voskové figuríny (otázka č. 11) 2 studenti byli spokojeni s celým vypracováním pracovního listu.

Kritické připomínky byly nejvíce proti vymýšlení básničky (otázka č. 14) a proti vymýšlení věty o 20 slovech (otázka č. 9). Proti uvedené vlastní tvorbě vzneslo námitku celkem 12 studentů. Dvěma studentům připadal pracovní list dlouhý a tři jej zavrhlí úplně.

Nejoblíbenější soutěží se s dvanácti hlasy stala soutěž *Rovnění karet*. Na druhém až na třetím místě po čtyřech hlasech skončily hry *Poznáš píseň* a *Rozlušti záhadu*. Žádná z her nepohořela zcela. Kdybychom porovnali pracovní list se soutěžemi, byly by na tom soutěže, co do oblíbenosti lépe.

Nejzajímavějším exponátem se podle studentů stala Lennonova zeď, na kterou bylo možné psát, dále voskové figuríny, vystavené originální hudební nástroje, krátká videa a film *Perný den*, Jukebox, interaktivní mixážní pult, *Žlutá ponorka* a fotografie The Beatles. Celkově se studentům instalace výstavy líbila, i když každého zaujalo něco jiného.

Krátká divadelní ztvárnění podle předem daného scénáře na Velkopřevorském náměstí byla studenty v zásadě hodnocena kladně. Nejvíce hlasů získala scénka „O Lennonově zdi“. Následovala ji „Vražda Johna Lennona“ a „Beatlemánie- Někteří ze studentů umístili „skromně“ na první místo svoji scénku.

Výsledky pracovních listů jsou pouze orientační. Studenti nedostali dostatek času poctivě a podrobně odpovědět.

6.2 Zpětná vazba od učitelů

Z naší školy se exkurze zúčastnila paní učitelka Linda Langerová a pan učitel Vít Novotný. Paní učitelka byla zaměstnána vykonáváním pedagogického dozoru, proto se našeho programu nemohla aktivně účastnit. Vyjádření se nám nepodařilo do naší práce získat.⁶

⁶ Tato část nebyla dokončena do data odevzdání. Odpovědnost za tento text nese pan učitel Vít Novotný.

6.3 Zpětná vazba od pracovníků ČMH

Veronika Seidlová a Martin Musil z ČMH reagovali na naši exkurzi, na ověření použitelnosti pomůcek a zároveň na celou spolupráci s námi.

Hodnocení od Veroniky Seidlové

„Vážím si zájmu studentů o naši práci a velice pozitivně hodnotím jejich zájem nahlédnout do procesu přípravy hudební výstavy, tedy nahlédnout pod povrch prezentovaného. Prokázali důležitou schopnost samostatně zjišťovat informace a posléze je analyzovat.

Pozitivně hodnotím i praktické výstupy jejich práce, tedy pracovní listy pro výstavu. Dále také úspěšně provedli pro své spolužáky exkurzi výstavy obohacenou o soutěže, a tak si prakticky vyzkoušeli, jaké to je být lektorem. Díky jejich aktivitě se tak cca. čtyřicet mladých lidí důkladně seznámilo s důležitými milníky populární hudby a historie 60. – 80. let 20. století. Svůj úkol tedy proto z mé perspektivy kurátorky muzea hudby a odborné komisařky výstavy splnili úspěšně.”

Dne 30.10.2010

Hodnocení od Martina Musila

„Spolupráce studentů Soukromého reálného gymnázia Přírodní škola, o. p. s., pana Vojtěcha Nedbala a pana Davida Kubce s Národním muzeem - Českým muzeem hudby (dále jen ČMH) začala na počátku roku 2010, tedy v době, kdy byly přípravy na výstavu Beatlemánie v konečné fázi. Studenti měli představu o spolupráci s ČMH v takové podobě, že by doplnili stálou expozici o další informativní panel. Vzhledem k provedení expozice se toto řešení nezdálo jako nejvhodnější. Osobně mi připadalo velmi zajímavé zapojit studenty do propagace výstavy Beatlemánie. Studenti by šířili informace o výstavě, a vytvářeli by tak o ní povědomí mezi svými vrstevníky, zejména skrze sociální síť.

Zdá se mi, že tato skupina potencionálních návštěvníků není systematicky oslokována a studenti by proto mohli pomoci. Sledovali by dění kolem tvorby výstavy, a poté vytvářeli krátké zprávy o výstavě, komentáře a reflexi výstavy. Vše by mohli publikovat na sociálních sítích (založením komun. skupiny či blogu).

V průběhu naší vzájemné komunikace jsme zjistili, že studentům bude více vyhovovat jiná činnost. Zapojení vrstevníků však bylo prvořadé a vznikl nápad uspořádat pro školy soutěže týkající se výstavy, vytvoření pracovních listů a šíření informací mezi vrstevníky studentů za pomoci dotazníků a plakátů.

Produktem naší spolupráce, resp. finálním produktem práce studentů, se stal návrh klasického pracovního listu. Dále pracovního listu v podobě tajenky, kterou uživatel vyřeší, pokud se aktivně pohybuje po výstavních prostorech. Zde hledá části tajenky na základě alfanumerického značení nápovědy. Po drobném připomínkování byli pracovní listy upraveny do konečné podoby. Dalším výstupem práce studentů bylo vytvoření hry – Rovnání karet do matrice 4 (jako počet členů The Beatles) x 5 (kartičky s kreslenou podobiznou členů The Beatles, jejich jménem, nástrojem, podpisem a datem narození). Studenti vyrobili 3 sady těchto karet. Další hra s názvem Poznáš píseň pracuje s 10 ukázkami písní skupiny The Beatles. Skupina hráčů dostane papír s číselnou řadou 1-10 a 12 kartiček s názvy skladeb. Po poslechu ukázek „hráči“ řadí kartičky k číslům. Studenti vyrobili 3 sady této hry.

Tyto pracovní listy a hry studenti testovali na několika věkových skupinách svých spolužáků ze SRG Přírodní škola, o. p. s., jimž společně s vyučujícími (zejména s panem Vitem Novotným) zorganizovali návštěvu výstavy Beatlemánie. Reflexe těchto návštěv bude vyhodnocena v závěrečné práci studentů.

Z mého pohledu byla spolupráce užitečná. Kromě propagace ČMH byl také vytvořen vztah mezi studenty a vyučujícím, resp. došlo k žádané spolupráci paměťové instituce (muzea) a instituce vzdělávací (gymnázia). Ohledně osobního angažování studentů musím podotknout, že aktivita pana Vojtěcha Nedbala se jevila jako výrazně vyšší než aktivita pana Davida Kubce.

Samotné využití výstupů závěrečné práce studentů (pracovní listy a hry) v praxi zatím muzeum ověřit nemohlo, nicméně tyto výstupy budou použity v takové podobě, v jaké nám je studenti předložili. Je vysoce pravděpodobné, že použití těchto praktických výstupů jejich práce bude pro muzeum a pro návštěvníky ČMH přínosné.

Tímto bych chtěl poděkovat studentům nejen za jejich pracovní výstupy, propagaci muzea zejména na půdě gymnázia Přírodní škola, ale i za snahu proniknout do jedné oblasti muzejní činnosti, tedy do organizace výstavy Beatlemánie.

Dne 5. 11. 2010

C) Zkušenosti a znalosti nabyté díky spolupráci s ČMH

7 Historie The Beatles

(Vojtěch Nedbal)

7.1 Vznik skupiny The Beatles 1960-1970

„Přijde generace radioaktivity, kouření ve 14 a snídani na Saturnu. A ta se nás bude ptát, co vlastně byli ti Beatles. Nepovídejte jim o dlouhých vlasech, o křiku a podobně. Přehrajte jim několik věcí z desky „The Beatles for Sale“ a oni pochopí, oč asi šlo. Mládež roku 2000 pozná z té desky pohodu a vřelost stejně jako my.“

DEREK TAYLOR, HUDEBNÍ KRITIK, 1964

Z panelů výstavy a z literatury, jejíž výčet je uveden na konci této práce, jsme se dozvěděli celou historii The Beatles (Brouků).

Největší sláva skupiny The Beatles spadá do let 1960 - 1970. Zakladatelem The Beatles byl John Lennon. Ten skupinu provázal od jejího zrodu až po období největšího věhlasu. Cesta ke slávě nebyla jednoduchá. Ale nakonec hudba Brouků pronikla snad do celého světa.

Počátky skupiny The Beatles sahají do roku 1957, kdy šestnáctiletý John Lennon založil svoji první vlastní hudební skupinu s názvem The Quarrymen. V létě téhož roku se Lennon seznámil s Paulem McCartneym. Paul chtěl do skupiny přivést svého spolužáka George Harrisona, ale Johnovi se to nelíbilo. Posléze John rezignoval a George přijal. Zanedlouho po vzniku této trojčlenné hudební skupiny zemřela Johnovi jeho matka Julie. John Lennon to celý život nesl velmi těžce. Začal pít a zanedbávat The Quarrymeny. Navzdory minimální hudební aktivitě si ale John i George pořídili své první elektrické kytary, se kterými se pochlubili už v srpnu a říjnu roku 1957. V listopadu se skupina The Quarrymen poprvé přejmenovala na Johny & The Moondogs.

Na samém počátku provozovala skupina hudbu skifflového typu. Skiffle je populární hudba, která má kořeny v jazzu, folku, blues a country.

John Lennon, Paul McCartney a George Harrison vytvořili jádro nově vznikající skupiny dnes známé pod názvem The Beatles. Jak bylo uvedeno, původním názvem skupiny bylo The Quarrymen, a poté Johny & Moondogs. V roce 1960 Johnův kamarád Stuart Sutcliffe,

který působil jako malíř a příležitostný baskytarista, navrhl skupině, aby se přejmenovala na Beatales. Název Beatales byl skupinou přijat.

Na podzim roku 1960 se skupina opět přejmenovala - tentokrát na Silver Beatles. Na prvním turné v Hamburku se mohla skupina pochlubit bubeníkem Petem Bestem. Netrvalo dlouho a Silver Beatles se přejmenovali na The Beatles. Tento název skupině už zůstal.

V roce 1961 se Paul McCartney začal učit na baskytaru. Od roku 1962, kdy zemřel Lennonův kamarád Stuart Sutcliffe, se Paul ujal funkce baskytaristy. The Beatles začali vystupovat v místních klubech např. v Cavern, který je hostil během tří let 292 krát. Rok 1962 přinesl skupině ještě jednu významnou změnu. Bubeníka Peta Besta vystřídal Ringo Starr. Tím začala vrcholná éra skupiny The Beatles.

Největší slávu skupina The Beatles tedy zažila v následujícím složení: baskytara James Paul McCartney, bicí Ringo Starr, sólová kytara George Harold Harrison a doprovodná kytara John Winston Ono Lennon. Jejich pěvecké výkony byly ukázkou absolutní souhry a vzájemného souznění.

V roce 1965 dosáhla po třech letech existence popularita The Beatles svého absolutního vrcholu. Traduje se výrok jedné z fanynek, která musela být ze zdravotních důvodů z koncertu Beatles převezena do nemocnice. Tato patnáctiletá dívka v sanitce prohlásila: „Již mohu zemřít, viděla jsem Beatles!“. Během roku 1965 byl dokonce podán návrh udělit skupině Řád britského impéria.

O rok později uspořádali The Beatles svůj největší koncert. Stalo se tak 15. 8. 1966 v New Yorku během jednoho ze tří turné po USA. Baseballový stadion, kde se koncert konal, zaplnilo 55 600 lidí.

V 60. letech 20. století nebyla ozvučovací technika na takové úrovni jako dnes. Živé hraní a zpívání bylo tedy náročnější, proto vzdali The Beatles své koncertování a přesunuli se do studia. Za 9 let koncertování měli za sebou 1 400 živých představení, což znamenalo zhruba tři koncerty do týdne. Posledním významným koncertem této éry byl koncert v Candlestick Park v San Franciscu dne 29. srpna 1966 pro „pouhých“ 25 000 posluchačů.

7.2 Obsazení The Beatles

Každý ze čtyř liverpoolských zpěváků zaujal postupně své jasné místo ve skupině. Basové kytary se ujal James Paul McCartney (* 18. června 1942). Bicí obsadil Ringo Starr, vl. jm. Richard Henry Parkin Starkey jr. (* 7. července 1940). Sólovou kytaru mistrovsky ovládal George Harold Harrison (* 25. února 1943, † 29. listopadu 2001). Asi neznámějším členem s doprovodnou kytarou se stal John Winston Ono Lennon (* 9. října 1940 Liverpool, † 8. prosince 1980).

Klasická sestava Brouků se tedy skládala ze dvou elektrických kytar, jedné elektrické baskytary a bicích. Většina tehdejších skupin zkoušela nově kombinovat akustickou kytaru, kontrabas a malý bubínek. Ani The Beatles se nebáli experimentovat se zvukem. Používali například různé klávesové nástroje (piano, varhany, cemballo), dechové nástroje (saxofon, flétnu či foukací harmoniku). Jejich hudební experimenty byly úspěšné nejen s doprovodem kvartet či orchestrů, ale i s indickým etnickým nástrojem sitár.

Útěk skupiny The Beatles do studia posloužil k lepší sebereflexi. Všichni členové se začali specializovat na své nástroje. Brouci svoje nahrávky vytvářeli převážně ve studiu na Abbey Road. Zde v roce 1967 natočili desku „Sgt. Pepper’s Lonely Hearts Club Band“.

7.3 The Beatles a byznys

Skupina The Beatles během svého působení vydala miliony desek. Jejich nejproslulejším manažerem byl Brian Epstein. S odstupem času je těžké uvěřit tomu, že se The Beatles ze začátku potýkali s nepochopením u nahrávacích společností. Brouci museli vyvinout veliké úsilí, aby získali přístup k nahrávací technice. Nakonec však sklízeli úspěch. Ale i přes tento úspěch je po celou dobu doprovázely nevýhodné smlouvy. Majitelé nahrávacích společností Brouky zneužívali s jediným cílem se na jejich úkor obohatit.

7.4 Rozpad The Beatles a sólové dráhy jednotlivých členů

Rok 1969 byl pro celou skupinu The Beatles kritický. Nejvíce nespokojený byl Paul. Vadilo mu například to, že John Lennon na zkoušky vodil svou druhou ženu Yoko Ono. Navíc se John Lennon začal zabývat spíše vlastními skladbami. Většina fanoušků se až v dubnu 1970 dozvěděla, že The Beatles zanikli. Paul byl obviňován, že opustil The Beatles, ale jeho odpověď byla až zarážející: „Beatles opustili sami sebe.“

Po rozpadu The Beatles se jako nejúspěšnější sólista Brouků proslavil George Harrison. Jeho úspěchy však netrvaly víc jak 5 let. Do 90. let 20. století ho provázel střídavý úspěch i neúspěch. Přes všechny nezdary vydal vlastní sólová alba. Pořádal koncerty a humanitární akce pro země postižené přírodními katastrofami či občanskou válkou. V roce 1997 se dozvěděl, že onemocněl rakovinou. V roce 1999 přežil útok psychopata, který ho pobodal. Svou životní pouť skončil 29. 11. 2001 v Los Angeles. Zemřel v necelých 58 letech.

Paul McCartney po rozpadu Brouků založil novou skupinu Wings. Některé jeho desky patří mezi nejprodávanější britské singly. Dokonce je zapsán v Guinnessově knize rekordů jako nejúspěšnější skladatel své doby, jelikož mezi léty 1962 – 1978 složil 43 písní, které přesáhly milionový prodej. Avšak v roce 1981 se skupina Wings rozpadla, a tak Paul nastoupil

na sólovou dráhu. V roce 1997 byl povýšen královnou Alžbětou II. do šlechtického stavu. O rok později mu zemřela žena na rakovinu. Následující nový sňatek s modelkou neměl dlouhého trvání. Dodnes Paul koncertuje po celém světě. 6.června 2004 v rámci koncertních turné také navštívil Prahu.

Ringo Starr i po rozpadu The Beatles vydal album swingových evergreenů. Na rozdíl od ostatních neměl ambice na vlastní sólovou dráhu ani na dráhu autorskou. Ale užíval si velké popularity a často navštěvoval společenské večírky. Úspěšně zkoušel i herectví. Pracoval také v televizní reklamní show, účinkoval v pohádkách i televizních programech. Jeho popularita trvá až dodnes.

John Lennon se roku 1966 seznámil s japonskou avantgardní umělkyní Yoko Ono a opustil The Beatles. Začal se s Yoko Ono věnovat uměleckým i politickým aktivitám. Kvůli svému novému vztahu odešel od své manželky a roku 1969 se oženil s Yoko Ono. Lennon využil své popularity v boji proti válce ve Vietnamu. Začal být závislý na drogách. Naštěstí se ale vyléčil. Po celý život těžce nesl rozpad The Beatles a smrt své matky Julie. Po světě se rozšířil jeho kult osobnosti. Písně Johna Lennona jsou hymnami mírových hnutí po celém světě. I v ČSSR měl John Lennon své příznivce. Ti mu skládali hold u tzv. „Lennonovy zdi“ v centru Prahy.

Roku 1971 odešel John z Británie a přestěhoval se do USA, kde bojoval proti politice amerického prezidenta. 8. prosince 1980 byl John Lennon v New Yorku ve svých 40 letech zavražděn psychicky narušeným jedincem.

8 Máničky aneb The Beatles styl po česku

(David Kubec)

„Mánička“ (nebo také „vlasatec“) je označení pro mladého muže s dlouhými vlasy. Na území Československa se používalo především v 60. a 70. letech 20. století.

Byli to lidé, kteří poslouchali bigbít. Byl to také nový styl života. Náhle se v kultuře tzv. „reálného socialismu“ objevilo něco nového a lidem staršího věku to bylo cizí, neměli to rádi, protože to zasahovalo do jejich životní normy, do předem vytvořené šablony. Lidé to odsuzovali, měli různé předsudky a „máničky“ podezřívali – zdaleka ne vždy právem - z kriminální činnosti. Začalo to v roce 1965 významnou událostí, která ovlivnila tehdejší mládež, aby na protest proti komunistické vládě začali nosit dlouhé vlasy. Tou významnou událostí byla návštěva Allena Ginsberga v Praze. Světově proslulého básníka, který se v té době stal králem majálesu. Allen Ginsberg také naváděl mládež k demonstracím a k protestům. Poté byl vyhoštěn z Československa, a tak si získal obdiv a respekt u mladých lidí, kteří poté začali nosit dlouhé vlasy. Byla to také reakce na osudy „beat generation“,

do které Allen Ginsberg také patřil a u jejíhož zrodu byl. V letních měsících roku 1966 komunistická vláda vystoupila proti tomuto protestu a nakonec bylo zadrženo nebo předvedeno 3976 mladých mužů. Někteří ze zadržených byli donuceni si ostříhat své dlouhé vlasy.⁷

Zápisy Veřejné bezpečnosti označovaly tyto muže jako tzv. vlasatce a charakterizovali je jako: „*Osoby s enormně dlouhými vlasy, neupraveným zevnějškem, jejichž chování je nevhodné a vulgární. Přitom nemusí splňovat všechny uvedené znaky současně. Společným rysem této mládeže je provokativní a odpuzující chování vůči spoluobčanům na veřejnosti i v uzavřených místnostech.*“⁸ V období normalizace byli dlouhovlasí muži a také ženy hlásící se k této skupině lidí spojování s undergroundovou kulturou. Tato skupina dlouhovlasých lidí byla propouštěna ze škol a ze zaměstnání. Učitelé často žáky s dlouhými vlasy volaly do kabinetů, kde byli proti jejich vůli ostříhání. Ve školním řádu bylo napsáno: „Žák musí do školy chodit upravený“. A když měl mladý muž dlouhé vlasy, nebyl podle učitelů správně upravený. „Máničkám“ bylo dále zakazováno vstupovat do restaurací, divadel, kin, veřejné dopravy či rekreačních oblastí. Od drobných šikan a ústrků se tak trestající společnost nenápadně propracovala až k regulérní segregaci a perzekuci. Cedule typu "Vlasatce neobsluhujeme" v sobě nesou ozvěnu protektorátních nápisů "Židům, cikánům a psům vstup zakázán", stejně jako si nemožnost studovat kvůli nedělnickému původu či "nedůstojnému" vzezření podává ruku s antisemitským rasismem.⁹

Vzhledem k hudebnímu zaměření této práce není bez zajímavosti, že umělci z řad „mániček“ často hráli na ulicích města. Nebyly to nějak organizované akce, nýbrž akce spontánní. Nebylo tu třeba dlouho dopředu dohadovat vystoupení a špatný nebyl ani výdělek. „*Domluvit si představení trvá většinou tak měsíc, někdy i déle. Ale my jsme chtěli hrát hned... Kalandra přišel asi v půlce března s tím, že bychom mohli hrát na Karlově mostě. Takže jsme tam spolu šli, sedli si na bednu na písek a ta nám tam pod tím křížem pak zůstala až do léta,*“¹⁰ vysvětluje hudebník Jaroslav Hutka. Jaroslav Hutka byl jeden z prvních, kteří hráli na Karlově mostě. Karlův most měl v té době úplně jiný nádech než v současné době, jak popisuje Jaroslav Tůma (spoluhráč Jaroslava Hutky). „*Karlův most tehdy vypadal úplně jinak. Nebylo to tak narvané prodavači ani cizinci, když tam člověk šel v pátek v šest do hospody, tak tam bylo skoro pusto a prázdno. Mělo to úplně jinou atmosféru.*“¹¹ Vystupování na Karlově mostě mělo také jisté zápory, které se ukázaly hned při jednom z prvních vystoupení. Například Hutka s Kalandrou se dostali do sporu s příslušníkem policie,

⁷ http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_%28ozna%C4%8Den%C3%AD%29.

⁸ http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_%28ozna%C4%8Den%C3%AD%29.

⁹ <http://kultura.ihned.cz/c1-47478130-socialismus-a-vlasatci-hon-na-manicky-obnazil-technologie-totalitni-moci>.

¹⁰ http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/historie/1968-manicky-pod-dohledem-svatych-i-chlupatych_15649.htm

¹¹ http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/historie/1968-manicky-pod-dohledem-svatych-i-chlupatych_15649.htm

který je chtěl z jejich místa vyhnat. Marně. „*Měli jsme legitimace, kde bylo napsáno, že je to povolení k veřejnému vystupování. On to četl, moc tomu nerozuměl, ale říkal, že se jde teda zeptat šéfa a vrátí se. Už se nikdy nevrátil. A pak jsme tam začali chodit pravidelně a ten most se stal takovou naší scénou,*“¹² líčí události Hutka. Tyto a podobné příhody dokreslují pozici „mániček“ v československé společnosti té doby. Doby, kdy vlasatci ze skupiny The Beatles patřili k nejuznávanějším hudebníkům světa za železnou oponou.

9 Hippies

9.1 Hippies ve světě

Termín Hippies je definován různými způsoby. Je definován buď jako způsob oblékání, jako jistý druh chování nebo jako celý životní styl. Jiní tak klasifikují narkomany, fanoušky rock'n'rollu nebo lidi s radikálními politickými názory.¹³ Slovník cizích slov definuje hippie jako někoho, kdo se nepodřizuje standardům společnosti a zastává liberální postoj a styl života.¹⁴

Hnutí hippies se objevuje v 60. letech dvacátého století na území v USA, kdy jeho stoupenci ve znamení hesel jako „moc květinám“ (flower power), „milujte se, neválcete“ (make love, not war) nebo „nalad' se“ (tune in) protestovali proti válce ve Vietnamu. Také to bylo hnutí za lidská práva a protirasistické hnutí. V roce 1965 poradil Allen Ginsberg studentům Berkley University před jejich protiválečnou demonstrací, aby ozdobili první řady květinami. Tato demonstrace je považována za počátek hnutí hippies a jejich myšlenky - *flower power*.¹⁵ Hippies móda měla zásadní vliv na populární hudbu, televizi, film, literaturu a výtvarné umění.

Jedním z hlavních znaků byl život v komunách. Nahrazovalo jim to rodinu. vytvářely takový úzký okruh lidí, kteří měli stejné názory a který se měli rádi. Pro Hippies je typické oblečení volné, většinou dlouhé vlasy a korálky. Také jsou s tímto hnutím spojeny drogy. Hippies prosazovali legální užívání drog (zvláště psychedelických) jako je LSD a marihuana. Dalším typickým znakem je cestování. Cestování vnitrostátní i mezinárodní. Většinou cestovali v autě podobné školnímu autobusu se značkou Volkswagen, protože skupiny přátel mohli cestovat levně a společně. Mnozí příslušníci Hippies si oblíbili stopování jako hlavní způsob dopravy, protože to bylo ekonomické, šetrné k životnímu prostředí a poznávali nové lidi.

Hlavní představitelé Hippies byli zároveň i představitelé „beat generation“, která se hodně podílela na tomto hnutí. Jako Otec Hippies by se dal považovat již zmiňovaný Allen Ginsberg. Jack Kerouac, je jeden z nejvýznamnějších představitelů Hippies. William S.

¹² http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/historie/1968-manicky-pod-dohledem-svatych-i-chlupatych_15649.htm

¹³ <http://hippy.cz/hippyquzo.php?clanekid=20>

¹⁴ <http://hippy.cz/hippyquzo.php?clanekid=20>

¹⁵ http://cs.wikipedia.org/wiki/Allen_Ginsberg#Literatura

Burroughs, který byl takovým duchovním otcem. Pak Gregory Corso, nejmladším zastupitelem „beat generation“. Také Neal Cassady. A samozřejmě legenda nejen éry Hippies Timothy Leary, jenž vymyslel slavnou hlášku „nalad’ se“ anglicky „Tune in“. ¹⁶

Tito muži se nějakým způsobem podíleli na vzniku tohoto typu demonstrace proti systému, který jim v té době nevyhovoval. Toto hnutí se rozšířilo po celé zemi, dostalo se i do ČSSR.

9.2 Hippies v ČSSR

V Československu se začali sympatizanti hnutí Hippies (oficiálním tiskem označováni jako "máničky", "chuligáni") objevovat v polovině 60. let. Byla to doba postupného politického a kulturního uvolňování, které vyvrcholilo "Pražským jarem 1968". Hnutí Hippies se v tehdejší socialistické státě příliš neuchytilo. Nelze však tvrdit, že tady vůbec neexistovalo. Z důvodu zákona o příživnících se toto hnutí dalo těžko provozovat. Ale byli i lidé, kteří se snažili Hippies prosadit na úřadech a snažili se zalíbit komunistickým úřadům. Tuto myšlenku se nepovedlo uskutečnit. A nakonec byli režimem pronásledováni, hlavně za protisocialistickou činnost a vyhýbání se vojenské povinnosti. Významným místem projevů proti tehdejšímu režimu se stala tzv. Lennonova zeď v Praze na Kampě.¹⁷ Hippies legalizaci dostalo, až po pádu socialismu¹⁸ Dnes se s hnutím Hippies ztotožňují spíše mladí lidé, kteří milují přírodu. Poslední dobou je ale patrné hlavně to, že díky duchovní prázdnotě a násilné povaze společnosti, v níž se násilí stalo téměř každodenní záležitostí, se filosofie Hippies, hnutí za mír, stalo spíše možnou inspirací či přínosem pro budoucnost, nežli vzorem pro obraz dnešní společnosti.¹⁹

10 Lennonova zeď

(Vojtěch Nedbal)

John Lennon se stal symbolem mnoha mladých lidí. Symbolizoval boj za mír, přátelství a svobodu. Lennonův oblíbený citát totiž byl: „*Máš-li lásku, máš všechno, co je k mání a víc všechno, co je k vědění.*“²⁰ Také v Československu si John získal své příznivce. Největší hold mu Češi vzdávali malbami na „Lennonově zdi“. Ta dodnes stojí v centru Prahy

¹⁶ http://cs.wikipedia.org/wiki/Neal_Cassady ,
http://cs.wikipedia.org/wiki/Gregory_Corso ,
http://cs.wikipedia.org/wiki/William_S._Burroughs ,
http://cs.wikipedia.org/wiki/Jack_Kerouac

¹⁷ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hippies>

¹⁸ <http://kvetinovazahrada.webgarden.cz/hippy-koutek>

¹⁹ <http://kozllik.blog.cz/en/0608/hippies-konec-v-cr>

²⁰ http://cs.wikiquote.org/wiki/John_Lennon

na Velkopřevorském náměstí. Na zdi se zpočátku objevovaly básně psané křídou, které čas od času nechal komunistický režim přetřít bílou barvou.

Po smrti Johna Lennona byl z původně zaobleného obelisku, též stojícího na Velkopřevorském náměstí, sloužícího jako zdroj vody, vytvořen symbolický hrob. Ke hrobu lidé přinášeli květiny a na „Lennonově zdi“ se začaly objevovat nejen grafitti inspirované Johnem Lennonem, ale i útržky z písní The Beatles. Komunisté se snažili neustálým přetíráním zdi tyto svobodomyšlné projevy občanů potírat. Často tento krok ale neměl smysl, jelikož druhý den ráno se na zdi objevily další kresby, texty a motivy květin.

K největšímu vyostření vztahů mezi mládeží a tehdejším husákovským režimem došlo v roce 1988. Mladí lidé, převážně ve věku mezi 17 až 25 let, zde začali psát stížnosti a protesty proti režimu. Mnohokrát zde došlo ke střetu tajné policie s mladými studenty. Tyto střety se většinou neobešly bez zatýkání a obviňování z „lennonismu“. Dokladem je i výňatek ze správy StB z roku 1986: *„Většina účastníků byly osoby tzv. 'lennonovského typu', tj. příliš dlouhé vlasy, vousy a nedbalé oblečení.“*

Na připomínku odvahy mladých lidí uspořádalo České muzeum hudby na začátek své výstavy happening u „Lennonovy zdi“. Při tomto hraném zásahu Veřejné bezpečnosti byl dokonce jeden z pracovníků Českého muzea hudby ostříhán nakrátko, jak se píše v kapitole č. 2.

11 Jak se dělá výstava aneb Kapitola z teorie výstavnictví

(Vojtěch Nedbal)

V muzejním výstavnictví rozlišujeme tři základní pojmy - muzeum, výstava a expozice. Podle definice ICOM (International council of museums) je muzeum *„stálá, nevýdělečná organizace, sloužící veřejnosti, otevřená široké společnosti, která získává, uchovává, zkoumá, ochraňuje, zprostředkuje a vystavuje hmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, výchovy a potěšení.“*

Výstava vysvětluje užším a hlubším způsobem určitý jev, nebo nám přibližuje nějakou významnou osobnost. Téma výstavy nemusí vycházet přímo z podstaty muzea. Jedná se o krátkodobou prezentační formu, která trvá maximálně dva roky.

Na rozdíl od výstavy je expozice dlouhodobou výstavní formou, která může trvat až deset let. Nevěnuje se tématu tak důkladně jako výstava, ale vždy vychází přímo z podstaty muzejní instituce, ve které je umístěna.

Bez ohledu na to, zda se chystá výstava či expozice, je vždy nutné projít při jejich přípravě těmito fázemi: námět, libreto, scénář a demontáž výstavy.

Námět musí obsahovat stručnou kostru základních informací: o čem výstava bude, pro jaký okruh návštěvníků, jaké výstavní předměty se na ní objeví, jak bude dlouhá, kolik času bude potřeba na její přípravu.

Po schválení námětu se přikročí k tvorbě libreta. Jedná se vlastně o podrobně rozpracovaný námět včetně harmonogramu prací. V libretu je nutné uvést i plán výstavy a její rozpočet.

Následuje scénář. Ten obsahuje plán všech místností s detailním rozkreslením jednotlivých výstavních prostor. Nalezneme v něm i popis, jak budou tvořeny doprovodné texty k jednotlivým exponátům. Scénář řeší materiál, osvětlení, zabezpečení, pojištění předmětů a jiné nezbytnosti.

Poslední kapitolou scénáře je i návod, jak celou výstavu deinstalovat a uložit do depozitáře muzea.

Závěr

Práci jsme si rozdělili do tří oddílů, z nichž každý oddíl obsahoval jiné cíle. V závěru bychom rádi shrnuli, které cíle naší práce se nám podařilo naplnit a které nikoliv. Můžeme hrdě prohlásit, že všechno, co jsme si předem vytyčili, jsme dokázali dotáhnout do konce, i když je pravda, že jsme někde naše původní plány mírně zjednodušili.

Když jsme poprvé navštívili České muzeum hudby, nevěděli jsme o výstavě Beatlemánie ani o muzejnictví skoro nic. První cenné zkušenosti jsme získali rozhovorem se dvěma velmi ochotnými pracovníky Českého muzea hudby. Jejich úsilí při přípravě výstavy nás zaujalo natolik, že jsme se rozhodli přispět vlastním úsilím k propagaci několik let připravované výstavy. Použili jsem metodu šetření, jejímž cílem bylo zjistit, jak je známá hudba skupiny The Beatles mezi dnešní mládeží. Šetření se zúčastnilo 125 mladých lidí ve věku od 14 do 25 let. Propagace výstavy za pomoci šetření byla úspěšná. Všem jsme navíc rozdali pozvánku na výstavu, aby tak o výstavě bylo informováno co nejvíce mladých lidí z různých koutů České republiky.

Dalším příspěvkem k výstavě bylo vytvoření pracovního listu. Ten má sloužit návštěvníkům výstavy ke zvýšení atraktivnosti celé výstavy. Pracovní list a podobně i soutěže, které jsme k výstavě vytvořili, mají interaktivní charakter.

Naším dalším záměrem bylo představit výstavu Beatlemánie studentům Přírodní školy. Návštěvy výstavy se dočkaly celkem tři ze čtyř tříd. V rámci exkurze nešlo jen o prohlídku v muzeu, ale celé dopoledne bylo vhodně doplněno soutěžemi. Všechny soutěže studenty velmi zaujaly. Zapojovali se do nich s plnou vervou a ty nejlepší soutěžící mezi sebou dělilo jen pár bodů. Exkurze se zúčastnili i někteří pracovníci Českého muzea hudby. I na ně program zapůsobil a byl kvitován velice kladně. A aby pro studenty naší školy celý program neskončil jen prohlídkou výstavy, bude pro ně z nejoblíbenějších písní The Beatles vytvořen školní zpěvníček Hity The Beatles.

Celá tato práce nesloužila jen pro Českého muzeum hudby či studenty Přírodní školy. Sloužila také nám. Sami jsme se dozvěděli mnoho nových informací o jednotlivých členech skupiny The Beatles, o prostředí a atmosféře 60. let minulého století. Zajímavá pro nás také byla reakce mládeže na The Beatles ve světě i v tehdejší Československu. Během naší práce jsme se dostali k zajímavým materiálům z oboru výstavnictví.

V rámci práce jsme si vyzkoušeli i mnoho nových postupů. Velice úspěšně se nám povedlo i navázání komunikace s Českým muzeem hudby. Jedná se o cenný kontakt i zkušenost. Myslíme si, že kdokoliv z naší školy nyní může v této spolupráci pokračovat. Přejeme v tom svým následovníkům mnoho úspěchů.

Literatura a použité zdroje

Literatura:

Texty z panelů umístěných na výstavě

ALDRIDGE, Alan. *Beatles v písních a v obrazech*. Praha : Panton, 1969. 156 s.

BŘEČKA, Jan; TUČAPSKÝ, Vladimír. *Beatles v Čechách*. Ostrava : Komers, 1998. 70 s.

ČERNÁ, Miroslava; ČERNÝ, Černý. *Poplach kolem Beatles*. Praha : Panton, 1966. 152 s.

HARRY, Bill. *Encyklopedie Beatles*. Praha : Volvox Globator, 2006. 856 s.

HILL, Tom. *The Beatles... a byla hudba*. Zlín : Slovart, 2009. 448 s.

MARCHBAN, Pearce. *The Beatles complete*. Sydney : Wise Publications, 1983. 388 s.

MACDONALD, Ian. *Revoluce v hlavě. Beatles, jejich písně a 60. léta*. Praha : Volvox Globator, 1997. 395 s.

MILES, Barry. *Beatles 1960–1970. Den po dni*. Praha : Volvox Globator, 2007. 458 s.

TURNER, Steve. *Jak vznikaly písně The Beatles*. Praha : Svojtka&Co, 1999. 307 s.

Další prameny:

Wiki.hippy [online]. 2006 [cit. 2010-08-11]. Zeď Johna Lennona v Praze. Dostupné z WWW: <http://wiki.hippy.cz/encyklopedie:zed_johna_lennona?do=revisions>.

Virtualtrave [online]. 2006 [cit. 2010-11-08]. Lennonova zeď. Dostupné z WWW: <<http://www.virtualtravel.cz/praha-mala-strana/lennonova-zed.html>>.

KROUPOVÁ, Ivana. *Is.muni* [online]. 2008 [cit. 2010-11-08]. Scénář výstavy Junák - český skaut. Dostupné z WWW: <http://wiki.hippy.cz/encyklopedie:zed_johna_lennona?do=revisions>.

Tn.nova [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Pete Best zahrál v Praze největší hity od Beatles. Dostupné z WWW: <<http://tn.nova.cz/zpravy/hudba/bubenik-pete-best-zahral-v-praze-nejvetsi-hity-od-beatles.html>>.

Ct24 [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Beatlemanie rozšířena o věci Johna Lennona. Dostupné z WWW: <<http://www.ct24.cz/kultura/96347-beatlemanie-rozsirena-o-veci-johna-lennona/>>.

Beatlemanie [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Tisková konference k zahájení výstavy . Dostupné z WWW: <<http://www.beatlemanie.cz/index.php/cs/foto-gallery/57-press-conference>>.

Praha [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Beatlemanii předcházela bitka s příslušníky. Dostupné z WWW: <http://www.praha.eu/jnp/cz/home/zabava/muzea_a_vystavy/beatlemanii_predchazela_bitka_s.html>.

Wikipedia [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Neal Cassady. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Neal_Cassady>.

- Wikipedia* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Gregory Corso. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Gregory_Corso>.
- Wikipedia* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Jack Kerouac. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Jack_Kerouac>.
- Wikipedia* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Hippies. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hippies>>.
- Kozllik.blog* [online]. 2006 [cit. 2010-11-08]. Hippies - Konec v ČR. Dostupné z WWW: <<http://kozllik.blog.cz/en/0608/hippies-konec-v-cr>>.
- Wikiquote* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. John Lennon. Dostupné z WWW: <http://cs.wikiquote.org/wiki/John_Lennon>.
- Wikipedia* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Mánička (označení). Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_%28ozna%C4%8Den%C3%A1D%29>.
- Kultura.ihned* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Socialismus a vlasatci: Hon na máničky obnažil technologii totalitní moci. Dostupné z WWW: <<http://kultura.ihned.cz/c1-47478130-socialismus-a-vlasatci-hon-na-manicky-obnazil-technologie-totalitni-moci>>.
- Kvetinovazahrada* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Hippy koutek. Dostupné z WWW: <<http://kvetinovazahrada.webgarden.cz/hippy-koutek>>.
- Týden* [online]. 2010 [cit. 2010-11-08]. Máničky pod dohledem svatých i chlupatých. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/historie/1968-manicky-pod-dohledem-svatych-i-chlupatych_15649.htm>.